

ПРАВИЛА РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ У СУЧАСНОМУ ПРОФЕСІЙНОМУ ФУТБОЛІ

Байрачний О. В., Бабенко Д. С.

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ, Україна

Вступ. З метою покращення фінансової стабільності європейських футбольних клубів Спілка європейських футбольних асоціацій (далі – УЄФА) схвалила та затвердила у вересні 2009 року правила «фінансового фейр-плей». Основною ідеєю цих правил є заборона командам витратити більше коштів, ніж вони заробляють. Якщо у 2009 році чисті збитки клубів із вищих дивізіонів Європи склали 1,6 мільярди євро, то у 2018 році вони заробили 140 мільйонів євро. Ці правила дозволили майже закрити питання з простроченою кредиторською заборгованістю (кредиторська заборгованість професійним футбольним клубам, соціальним/податковим органам, працівникам та УЄФА) [1].

Але на фінанси клубів негативно вплинув COVID-19. Через падіння прибутку від трансферів, негнучкі витрати на заробітну плату та втрату операційних доходів клуби вищих дивізіонів зазнали збитків на суму у розмірі 7 мільярдів євро [1].

Еволюція футбольної індустрії та негативний фінансовий ефект від пандемії змусив УЄФА провести глобальну реформу та ввести нові правила фінансової стійкості професійних футбольних клубів із Європи.

Мета дослідження – визначити особливості у правилах регулювання фінансової стійкості у сучасному професійному футболі.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел та інформації мережі Інтернет; синтез і узагальнення; порівняння.

Результати дослідження та їх обговорення. 7 квітня 2022 року Виконавчий комітет УЄФА затвердив нові правила регулювання фінансової стійкості у футболі. Нові правила набули чинності в червні 2022 року та поступово будуть впроваджені протягом трьох років, щоб клуби мали необхідний час для адаптації [1, 2].

Ключова мета нових правил – це досягти фінансову стійкість за допомогою трьох ключових стовпів:

1. *Платоспроможності.* Щокварталу буде проводитися контроль про відсутність простроченої кредиторської заборгованості перед працівниками, соціальними/податковими органами, футбольними клубами та УЄФА, що забезпечить кращий захист кредиторів.

2. *Стабільності.* Еволюцією вимог щодо беззбитковості стали нові правила до стабільності. Для спрощення впровадження для клубів, розрахунок результату беззбитковості подібний до розрахунку футбольних прибутків. Вимоги були посилені, оскільки витрати клубу на відповідні інвестиції (розвиток молоді та інфраструктури тощо) повинен бути забезпечений власними внесками або капіталом. Хоча, прийняте відхилення зросло до 60 мільйонів євро за три роки (замість 30 мільйонів євро за три роки). Також клубам, які попадуть в категорію «в доброму фінансовому стані» дозволять додатково витратити 10 мільйонів євро на рік.

3. *Контролю витрат.* Вперше буде здійснений контроль вартості складу команди. Це правило обмежує витрати на трансфери, гонорари агентів та заробітну плату тренерів і гравців до 70% від доходів клубу. Це правило буде впроваджуватися поступово. У 2023/2024 роках цей відсоток становитиме 90%, у 2024/2025 роках 80% та з 2025 року 70%. Оцінка здійснюється за календарний рік, а не за сезон, тому у розрахунки будуть включені витрати за літнє трансферне вікно [3, 4].

Нові правила стануть більш прозорими та дозволять УЄФА оперативно виявляти порушення. Наприклад, оцінку 2023 року вони планують проводити із січня по грудень 2024 року. У травні вже буде інформація, чи порушили вони якісь із вимог, якщо так, то покарання застосують до початку сезону [2]. Санкції щодо порушення Положення УЄФА про ліцензування клубів та фінансову стійкість (саме тут розписані нові правила) буде здійснювати Орган фінансового контролю клубу, згідно власних процедурних положень.

УЄФА заздалегідь визначила спортивні та фінансові санкції, які будуть накладатися на клуби, які порушують правила регулювання фінансової стійкості. Вони будуть прогресивними та залежатимуть від кількості порушень та їх тяжкості, якщо клуб буде продовжувати порушувати правила, то покарання буде ставати суворішим. Особливу увагу УЄФА звертати на підписані комерційні контракти клубів з третіми сторонами. Для визначення справедливої вартості цих контрактів (угоди за реальними ринковим цінами) вони будуть залучати зовнішні агентства для того, щоб вони зробили порівняльний аналіз та надали консультації.

Висновки. Правила регулювання фінансової стійкості повинні заохотити футбольні клуби до нарощування капіталу та в інвестування у розвиток молоді та інфраструктури для довгострокової вигоди від них. Дефіцит доходів повинен стати тимчасовим, бо частину коштів (з 2025 року 30%) повинні вкладати у розвиток академії або інфраструктури.

Ці правила стосуються не конкурентного балансу, а фінансової стабільності. Вони створювались для того, щоб клуби здійснювали власну діяльність належним чином, а не для того, щоб зробити змагання рівними та справедливими. У зв'язку з цим, УЄФА відмовилось від колишньої назви «фінансовий фейр-плей», бо воно створювало помилкове враження. Вони продовжують шукати варіанти для покращення конкурентного балансу, але спочатку потрібно, щоб у клубів була фінансова стабільність.

Література.

1. Explainer: UEFA's new Financial Sustainability regulations [Internet]. 2022[cited 2022 Jun 16]. Available from: <http://surl.li/dfvkk>
2. Solhekol K. UEFA's new financial sustainability regulations to replace FFP: All you need to know [Internet]. / Kaveh Solhekol // skysports.com. – 2022[cited 2022 Jun 15]. Available from: <http://surl.li/dfvlt>
3. Summary of main amendments. UEFA Club Licensing and Financial Sustainability Regulations, Edition [Internet]. 2022[cited 2022 Jun 15]. Available from: <http://surl.li/dfvoj>
4. UEFA Club Licensing and Financial Sustainability Regulations [Internet]. 2022. [cited 2022 Jun 13]. Available from: <http://surl.li/dfvor>

Міністерство освіти і науки України
Національний університет фізичного виховання і спорту України

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

XV Міжнародної конференції
молодих вчених «Молодь
та олімпійський рух»

Київ 2022